

## Karta przedmiotu

|                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                           |                                      |                        |                                                                                                                                                                                        |                       |       |
|------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------|------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-------|
| Nazwa i kod przedmiotu                   | Metodyka nauczania i wychowania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji włączającej [wykład], PG_00208045                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                           |                                      |                        |                                                                                                                                                                                        |                       |       |
| Kierunek studiów                         | Pedagogika specjalna (O)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                           |                                      |                        |                                                                                                                                                                                        |                       |       |
| Data rozpoczęcia studiów                 | październik 2026 r.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                           | Rok akademicki realizacji przedmiotu |                        | 2028/2029                                                                                                                                                                              |                       |       |
| Poziom kształcenia                       | jednolite magisterskie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                           | Grupa zajęć                          |                        | Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów<br>Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki |                       |       |
| Forma studiów                            | stacjonarne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                           | Sposób realizacji                    |                        | na uczelni                                                                                                                                                                             |                       |       |
| Rok studiów                              | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                           | Język wykładowy                      |                        | polski                                                                                                                                                                                 |                       |       |
| Semestr studiów                          | 6                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                           | Liczba punktów ECTS                  |                        | 2.0                                                                                                                                                                                    |                       |       |
| Profil kształcenia                       | ogólnoakademicki                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                           | Forma zaliczenia                     |                        | egzamin                                                                                                                                                                                |                       |       |
| Jednostka prowadząca                     | Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Pedagogiki -> Zakład Pedagogiki Specjalnej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                           |                                      |                        |                                                                                                                                                                                        |                       |       |
| Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców) | Odpowiedzialny za przedmiot                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                           | dr Marta Jurczyk                     |                        |                                                                                                                                                                                        |                       |       |
|                                          | Prowadzący zajęcia z przedmiotu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                           |                                      |                        |                                                                                                                                                                                        |                       |       |
| Formy zajęć                              | Forma zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wykład                                                    | Ćwiczenia                            | Laboratorium           | Projekt                                                                                                                                                                                | Seminarium            | RAZEM |
|                                          | Liczba godzin zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 20.0                                                      | 0.0                                  | 0.0                    | 0.0                                                                                                                                                                                    | 0.0                   | 20    |
|                                          | W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                           |                                      |                        |                                                                                                                                                                                        |                       |       |
| Aktywność studenta i liczba godzin pracy | Aktywność studenta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów |                                      | Udział w konsultacjach |                                                                                                                                                                                        | Praca własna studenta | RAZEM |
|                                          | Liczba godzin pracy studenta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 20                                                        |                                      | 0.0                    |                                                                                                                                                                                        | 30.0                  | 50    |
| Cel przedmiotu                           | Celem przedmiotu jest dostarczenie materiału do zrozumienia specyfiki uczenia się ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji włączającej; specyfiki pracy szkolnej z tym uczniem (ze zwróceniem uwagi na metodykę pracy na pierwszym etapie edukacyjnym); zainspirowanie studentów do poszukiwań sposobów pracy; kształtowanie postawy refleksyjnej wobec działań edukacyjnych z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji włączającej |                                                           |                                      |                        |                                                                                                                                                                                        |                       |       |

|                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                        |
|---------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|
| Efekty uczenia się przedmiotu                                 | Efekt kierunkowy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Efekt z przedmiotu                                                                                                                                                                                                                                                                        | Sposób weryfikacji i oceny efektu      |
|                                                               | [D.3.W.1] Zna i rozumie istotę i zalety nauczania otwartego w edukacji włączającej; specyfikę pracy w grupie zróżnicowanej, zasady projektowania przestrzeni klasy szkolnej; style poznawcze i strategię uczenia się oraz style nauczania w kontekście grupy heterogenicznej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | zna i rozumie sposoby identyfikowania, diagnozowania oraz dokumentowania (z wykorzystaniem narzędzi służących do przetwarzania informacji) specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną z uwzględnieniem specyfiki diagnozy funkcjonalnej           | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
|                                                               | [D.3.W.7] Zna i rozumie modele współpracy nauczycieli i specjalistów oraz ich konsekwencje dla organizacji zajęć edukacyjnych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Zna i rozumie modele współpracy nauczycieli i specjalistów w edukacji włączającej oraz ich konsekwencje dla organizacji zajęć uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim                                                                                                | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
|                                                               | [D.3.W.2] Zna i rozumie metodykę wdrażania nauczania otwartego; modele nauczania indywidualizującego                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | zna i rozumie specyfikę funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w stopniu lekkim, w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych; zna ich potencjał, potrzeby i ograniczenia w zakresie edukacji włączającej                                                                       | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
|                                                               | [D.3.U.3] Potrafi motywować dziecko i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; rozwijać jego ciekawość, aktywność i samodzielność, wspierać motywację do uczenia się                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | potrafi obserwować, rozpoznawać i wyjaśniać sytuacje dydaktyczne związane z procesem kształcenia osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, jest przygotowany do prowadzenia zajęć dydaktycznych z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji włączającej | [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| Treści przedmiotu                                             | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Diagnoza i programowanie pracy: wrażliwość edukacyjna dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, jako przesłanka dla planowania pracy; podstawa programowa w planowaniu pracy uczniów.</li> <li>2. Metodyczne rozwiązania w poszczególnych obszarach edukacyjnych: edukacji polonistycznej, matematycznej i społeczno-przyrodniczej. Czynniki wyznaczające sukces szkolny ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w zakresie uczenia się języka polskiego; czynniki wyznaczające sukces szkolny ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w zakresie uczenia się matematyki. Podstawa programowa a możliwości ucznia; wybrane metody aktywizujące a rozwój kompetencji uczniów; rozwiązania praktyczne w zakresie sprawdzania osiągnięć ucznia.</li> <li>3. Cele edukacyjne a rozwiązania pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim na I etapie edukacyjnym (Metodą Ośrodków Pracy) oraz pracy lekcyjnej na II i III etapie nauczania.</li> <li>4. Błędy uczniów i nauczyciela jako źródło refleksji nauczyciela.</li> </ol> |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                        |
| Wymagania wstępne i dodatkowe                                 | Zaliczenie przedmiotu: Podstawy pedagogiki specjalnej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                        |
| Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się | Sposób oceniania (składowe)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Próg zaliczeniowy                                                                                                                                                                                                                                                                         | Składowa oceny końcowej                |
|                                                               | Egzamin pisemny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 51.0%                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 100.0%                                 |

| Zalecana lista lektur | Podstawowa lista lektur | A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                       |                         | <p><b>A.1. wykorzystywana podczas zajęć</b></p> <p>Sadowska S. (red.), Nauczanie uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Wybrane problemy teorii i praktyki. Wyd. Edukacyjne, wyd. Wyd. Edukacyjne "Akapit", Toruń 2006, s. 75-164; 165-252; 253-298,</p> <p>Wyczęsany J., Mikrut A., Kształcenie zintegrowane dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, Wyd. AP, Kraków 2002.</p> <p>Mikrut A., Elementy metodyki nauczania początkowego dzieci upośledzonych umysłowo. Wyd. Naukowe AP, Kraków 2000.</p> <p>Pasternak E., Wybrane zagadnienia z metodyki nauczania w klasach wyższych szkoły podstawowej specjalnej dla upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, wyd. UMCS, Lublin 1991.</p> <p>Pasternak E., Materiały z metodyki kształcenia upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim. Wyd. UMCS, Lublin 1994.</p> <p>Kosakowski C. (red.) Nauczanie i wychowanie osób lekko upośledzonych umysłowo. Toruń 2001; s.139-287,</p> <p>Głodkowska J., Poznanie ucznia szkoły specjalnej. Wrażliwość edukacyjna dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim. Diagnoza i interpretacja, wyd. WSiP, Warszawa 1999.</p> <p>Gruszczyk-Kolczyńska E., Dzieci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się matematyki. Przyczyny, diagnoza, zajęcia korekcyjno-wyrównawcze, WSiP, Warszawa 1994, s.13-132.</p> <p><b>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta</b></p> <p>Podstawa programowa kształcenia ogólnego. MEN</p> <p>Głodkowska J., Poznanie ucznia klasy I szkoły specjalnej. Wrażliwość edukacyjna dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim. Diagnoza i interpretacja, wyd. WSiP, Warszawa 1999. (Arkusze poznawania ucznia aneksy)</p> <p>Witkowski T., Metody PAC i PAS w społecznej rewalidacji osób upośledzonych umysłowo, COM MEN, Warszawa 1988.</p> <p>Witkowski T., By podnieść poziom społecznego funkcjonowania osób z upośledzeniem umysłowym, FŚCEDs, Lublin, 1997 (narzędzie PAC -2 i PAS - aneksy).</p> <p>Bogdanowicz M., Metoda Dobrego Startu, WSiP Warszawa 1999, rozdział. 2.</p> <p>Bogdanowicz M., Metoda Dobrego Startu. Skala oceny Skuteczności Metody Dobrego Startu, Wyd. Harmonia, Gdańsk 2006.</p> <p>Głodkowska J., Pomóżmy dziecku z upośledzeniem umysłowym doświadczać przestrzeni. Orientacja przestrzenna w teorii, diagnozie i rozwoju dziecka, wyd. WSPS, Warszawa 2000; cz. III i IV.</p> |

Gruszczyk - Kolczyńska E., Zielińska E., Dziecięca matematyka. Książka dla rodziców i nauczycieli, wyd. WSiP, Warszawa 1997, s. 31-125,

Montessori M., Odkrywanie dziecka, rozdział 3, 10, 11.

Kosińska A., Polak A., Żliżka D., Uczę metodą ośrodków pracy. Materiały pomocnicze dla nauczycieli. WSiP, Warszawa 1999, s. 5-154

Tkaczyk G., Metodyka nauczania i wychowania początkowego w szkole specjalnej, wyd. UMCS, Lublin 1996.

Tkaczyk G., Serafin T. (red.), Poradnik metodyczny dla nauczycieli kształcących uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim w szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych, wyd. MEN, Warszawa 2001.

Smykowska D., Materiały metodyczne do nauczania dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim, wyd. OW "Impuls", Kraków 2006.

#### **A.2. studiowana samodzielnie przez studenta**

Podstawa programowa kształcenia ogólnego. MEN

Głodkowska J., Poznawanie ucznia klasy I szkoły specjalnej. Wrażliwość edukacyjna dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim. Diagnoza i interpretacja, wyd. WSiP, Warszawa 1999. (Arkusze poznawania ucznia aneks)

Witkowski T., Metody PAC i PAS w społecznej rewalidacji osób upośledzonych umysłowo, COM MEN, Warszawa 1988.

Witkowski T., By podnieść poziom społecznego funkcjonowania osób z upośledzeniem umysłowym, FŚCEDs, Lublin, 1997 (narzędzie PAC -2 i PAS - aneks).

Bogdanowicz M., Metoda Dobrego Startu, WSiP Warszawa 1999, rozdział. 2.

Bogdanowicz M., Metoda Dobrego Startu. Skala oceny Skuteczności Metody Dobrego Startu, Wyd. Harmonia, Gdańsk 2006.

Głodkowska J., Pomóżmy dziecku z upośledzeniem umysłowym doświadczać przestrzeni. Orientacja przestrzenna w teorii, diagnozie i rozwoju dziecka, wyd. WSPS, Warszawa 2000; cz. III i IV.

Gruszczyk - Kolczyńska E., Zielińska E., Dziecięca matematyka. Książka dla rodziców i nauczycieli, wyd. WSiP, Warszawa 1997, s. 31-125,

Montessori M., Odkrywanie dziecka, rozdział 3, 10, 11.

Kosińska A., Polak A., Żliżka D., Uczę metodą ośrodków pracy. Materiały pomocnicze dla nauczycieli. WSiP, Warszawa 1999, s. 5-154

Tkaczyk G., Metodyka nauczania i wychowania początkowego w szkole specjalnej, wyd. UMCS, Lublin 1996.

|                                                                         |                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                         |                            | <p>Tkaczyk G., Serafin T. (red.), Poradnik metodyczny dla nauczycieli kształcących uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim w szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych, wyd. MEN, Warszawa 2001.</p> <p>Smykowska D., Materiały metodyczne do nauczania dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim, wyd. OW "Impuls", Kraków 2006.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                                         | Uzupełniająca lista lektur | <p><b>B. Literatura uzupełniająca</b></p> <p>Kwas L., IPET dla uczennicy z upośledzeniem w stopniu lekkim w gimnazjum, (Bank Dobrych Praktyk ORE)</p> <p>Bałachowicz J., Paluszewski J. (red.), Sprawności językowe dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, wyd. WSPS, Warszawa 1995.</p> <p>Bortnowski S., Jak uczyć poezji, Warszawa 1998.</p> <p>Bortnowski S., Zdziwienia polonistyczne czyli o sztuce na lekcjach polskiego, Warszawa 2003.</p> <p>Gruszczyk - Kolczyńska E., Zielińska E., Dziecięca matematyka. Metodyka i scenariusze zajęć z sześciolatkami w przedszkolu, w szkole i w placówkach integracyjnych, wyd. WSiP, Warszawa 2000.</p> <p>Siwek H., Czynnościowe nauczanie matematyki. WSiP, Warszawa 1998.</p> <p>Siwek H., Możliwości matematyczne uczniów szkół specjalnych, wyd. WSiP, Warszawa 1996, s.7-14; 131-152,</p> <p>Sapeta J., Metoda zautomatyzowanego rachowania oparta na układzie liczb na palach, wyd. OW "Impuls", Kraków 2003.</p> <p>Gruszczyk-Kolczyńska E., Zielińska E., Wspomaganie rozwoju umysłowego czterolatków i pięciolatków, wyd. WSiP, Warszawa 2004, s.79-279.</p> <p>Klus-Stańska D., Nowicka M., Sensy i bezsensy edukacji wczesnoszkolnej WSiP, Warszawa 2005.</p> <p>Taraszkiewicz M., Jak uczyć jeszcze lepiej. Szkoła pełna ludzi, Wyd. szkolne Arka, Poznań 2001.</p> <p>Kowalik-Olubińska M., W. Świętek, Uczymy inaczej. Nauczanie zintegrowane w klasach niższych, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 1999.</p> <p>Tkaczyk G. (red.) Wybrane zagadnienia z metodyki nauczania i wychowania upośledzonych umysłowo. Lublin 1997.</p> <p>Gajdzica Z., Podręcznik w procesie kształcenia uczniów z lekkim upośledzeniem umysłowym, Wyd. UŚ, Katowice 2002.</p> |
|                                                                         | Adresy eZasobów            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Przykładowe zagadnienia/<br>przykładowe pytania/<br>realizowane zadania | Nie dotyczy                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.